

Kollektivt och personligt

Kvällspressens löpsedlar är fascinerande läsning. I synnerhet om man systematiskt undviker att läsa vad som gömmer sig bakom de braskande rubrikerna. Vem är Kervinen, varför ska vi läsa om hans före detta hustrus nuvarande kärleksliv och hur hänger allt detta ihop med Kervinens alkoholvanor?

Som sagt, fråga inte mig. Men genom att bekanta sig löpsedlarna blir man förstas påmind om vad som inte är dagens stora nyhet. Denna vårvinter har vårt inhemska prästerskap fått sin beskärda del av uppmärksamheten. Samtidigt får man söka med förstoringsglas för att hitta notiser om att vi i år firar 850-årsminnet av Finlands kristnande.

I blickfånget för jubileet är biskop Henrik, som enligt legenden ledde det första korståget till Finland 1155 och ett år senare led martyrdöden på Kjulö träsk. Henrik blev som bekant vårt nationalhelgon och alltså bärs hans namn av förvånansvärt många finländare, även i dess svenska namnform. Mest känd är säkert Mauno Henrik Koivisto.

Gustav Vasa förbjöd sedermera helgondyrkan i det svenska riket, men seden levde kvar i många former, inte minst i många lokala helgonkulturer och kyrkliga festligheter, i vilka hedniska, katolska och lutherska sedvänjor förenades på ett förnuftigt sätt. Och med förnuftigt menar jag att alla kollektiv behöver traditioner för att kunna fungera och gestalta verkligheten meningsfullt.

Detta gör att jag ibland tycker att man överdriver betydelsen av en personlig övertygelse och kontakt med Gud. Jag beundrar och respekterar dem som har uppnått denna kontakt och vill dela med sig av sin upplevelse med andra. Men samtidigt tycker jag att man inte borde ta det så allvarligt om denna kontakt av en eller anledning inte blir så uppenbar. Eller att man i sitt stilla sinne misstänker att ingenting är just det man tror att det är ...

Och för att utveckla denna eventuellt kätterska tanke något vidare så kan man fråga sig om vår personliga frälsning verkligen är viktigare än kyrkans tusenåriga kulturarv. Kort sagt är min åsikt att alltför många skriver ut sig ur kyrkan av alltför kortsiktiga och själviska orsaker.

Finlands medlemskap i Europeiska union har på många sätt fört oss närmare den katolska världen. Det stora flertalet av EU-medborgarna är katoliker. Exemplet är starkt och torde medföra att även vi nordbor börjar medge att vi i kulturellt avseende är kristna helt oberoende av vad vi personligen känner.

Vilket för övrigt får mig att tänka på hur jag och min familj sommaren 2000 besökte den berömda vallfartsorten Santiago de Compostela i spanska Galicien. Enligt legenden är aposteln Sankt Jakob begravd i stadens väldiga katedral. Vi anlände till Santiago med en vag föreställning om att detta var en så kallad sevärighet. Väl framme vid katedralen förstod vi att vi kommit till en av Europas äldsta kultplatser. Hustrun och döttrarna tände ett ljus och jag själv lättade på min lutherska skepsis och gjorde som katolikerna runt omkring oss gjorde – önskade.

Och vet ni vad? För en dryg vecka sedan gick min önskan i uppfyllelse.

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 4.4.2005